

NG MGA SALIGANG KAKAYAHANG MAKATAO

SUPORTAHAN ANG MGA NAGKAKAWANG-GAWA UPANG EPEKTIBONG MAKAPAGTRABAHO

MGA SAKLAW NG KOMPETENSIYA	PAG-UNAWA SA MAKATAONG KONTEKSTO AT PAGGAMIT NG MGA MAKATAONG PRINSIPYO AT PAMANTAYAN	PAGKAMIT NG MGA RESULTA	PAGBUO AT PAGPAPANATILI NG MGA NAGTUTULUNGANG UGNAYAN	PAGPAPATAKBO NANG LIGTAS AT MATIWASAY SA LAHAT NG ORAS	PANGANGASIWA SA ISANG MAHIRAP AT PABAGU-BAGONG KAPALIGIRAN	PAGPAPAKITA NG PAMUMUNO
MGA BUNGA	Nauunawaan ang mga konteksto ng paggawa, mga mahahalagang <i>kasapi</i> at mga gawing makakaapekto sa kasalukuyan at pang-hinaharap na mga makataong pamamagitan	Pinananagutan ang sariling trabaho at mabisang ginagamit ng mga mapagkukunan upang magkamit ng mga resultang pang-matagalan	Bumubuo at nagpapanatili ng mga kaugnayang nakikipagtulungan at magkakatuwang sa mga <i>kasapi</i> at kawani	Gumagawa nang ligtas at matiwasay sa isang mahirap na kapaligiran	Umaakma sa hirap at pagbabago upang mabisang makagawa sa mga kontekstong makatao	Nagpapakita ng mga makataong pagpapahalaga at prinsipyo, at hinihikayat ang iba upang magkamit ng mga resulta sa mga komplikadong kalagayan, anuman ang tungkulin, katungkulan o kataasan ng posisyon

MGA KAKAYAHAN AT PANGUNAHING PAG-UUGALI SA NG LAHAT NG MGA KAWANI SA MAKATAONG PAGTUGON NG MGA MAY SAPAT NA KAKAYAHAN AT KAALAMAN.

PAGKAUNAWA SA MAKATAONG KONTEKSTO

> Nagpapakita ng pagkaunawa sa mga hakbang ng makataong katugunan kabilang ang kahandaan at pagtugon sa biglang pangangailangan, pagbawas sa panganib ng kapahamakan, katugunan at pagbangon

> Ginagamit ang kaalaman sa pampulitika at pang-kulturang konteksto at sa mga pumapailalim na dahilan ng mga krisis pantao

> Nagpapakita ng pagkaunawa sa aspeto ng kasarian, pagkakaiba-iba at pagsasama-sama ng mga kalagayang pantao

> Isinasaalang-alang ang mga pangangailangan, kadalubhasaan, kakayahan at karanasan ng mga taong naapektuhan ng krisis at ginagamit ang mga ito sa pagtugon

PAGTIYAK NG KALIDAD AT DULOT NG PROGRAMA

> Nagpapakita ng pagkaunawa sa pangangasiwa ng siklo ng proyekto ng ahensya

> Aktibong lumalahok sa pagpapalano at pagpapatupad ng mga mabisang proyekto at programa

> Nananatiling nakatuon sa pagbibigay ng napapanahon at angkop na mga resulta gamit ang mga magagamit na kayamanan

GUMAGAWA NANG MAY PANANAGUTAN

> Tumutugon ng aksyon at disposisyon sa mga taong naapektuhan ng krisis.

> Nangangalap, nagsusuri at nagpapalaganap ng mga nauukol at kapaki-pakinabang na impormasyon at reaksyon sa mga taong naapektuhan ng krisis at sa iba pang mga *kasapi* nang hindi sila lubusang pinapaasa

PAKIKINIG SA AT PAGLIKHA NG PAG-UUSAP

> Aktibong nakikinig sa mga bago at iba't ibang pananaw at karanasan ng mga taong naapektuhan ng krisis, mga *kasapi* at mga miyembro ng grupo

> Pinagtitiyag at pinananatili ang malinaw na pag-uusap sa mga taong naapektuhan ng krisis at iba pang *kasapi*

PAGGAWA KASAMA ANG IBA

> Positibong nag-aambag sa grupo upang magkamit ng mga layunin ng programa

> Nagpapamalalas ng habag, paggalang at pakikiramay sa mga taong naapektuhan ng krisis

> Patuloy at responsableng nakikipag-usap gamit ang mga angkop na pamamaraan at teknolohiya upang mapanatili ang orihinal na mensahe

PAGBAWAS SA PANGANIB PARA SA MGA TAONG NAAPEKTUHAN NG KRISIS, MGA KATUWANG AT KASAPI

> Nagbibigay pansin sa kaligtasan ng mga *kasapi* kabilang na ang mga taong naapektuhan ng krisis

> Tinutukoy at ipinaalam ang mga panganib at banta at binabawasan ang mga ito para sa sarili at sa ahensya

> Gumagawa ng mga hakbang upang hindi makapinsala at maiwasan ang mga panganib para sa mga katuwang at sa mga kasamang naapektuhan ng krisis

PANGANGASIWA NG SARILING KALIGTASAN AT SEGURIDAD

> Lumilikha at pinapanatili ang pagtanggap sa trabaho sang-ayon sa mga makataong prinsipyo at pamantayan

PAG-AKMA AT PAG-AYON

> Nananatiling nakatuon sa mga layunin at hangarin sa gitna ng mabilisang nagbabagong kapaligiran

> Mahinahong umaakma sa mga nagbabagong kalagayan at kahirapan

> Kinikilala ang sariling kapaguran at gumagawa ng mga hakbang upang mabawasan ito

> Nananatiling malinaw ang pag-iisip at positibo sa ilalim ng kapaguran upang matagalan ang mga kapaligirang mahirap at mapanghamon

PAGPAPANATILI NG PAGIGING PROPESYONAL

> Inaako ang responsibilidad para sa sariling aksyon at sa mga naidudulot nito sa iba

> Nagpapalano, inuuna at ginagawa nang mahusay ang mga trabaho sa gitna ng kagipitan

SARILING KAMALAYAN

> Nagpapakita ng kamalayan sa mga kalakasan at limitasyon at ang dulot ng mga ito sa iba

> Nagpapakita ng pagkaunawa sa kadalubhasaan at kung paano ito nakatutulong sa kadalubhasaan ng iba upang mabuo ang pagiging epektibo ng grupo

> Hinahanap at pinagbubulayan ang mga reaksyon upang mapabuti ang pagtupad sa tungkulin

PAGHIKAYAT AT PAG-IMPLUWENSYA SA IBA

> Ipinapaalam ang mga pagpapahalagang pantao at hinihikayat ang iba na ibahagi ang mga ito

> Nagbibigay kumpiyansa sa iba

> Malinaw na ipinapahayag ang mga paniniwala at pagpapahalaga ng organisasyon

MGA KAKAYAHAN AT PANGUNAHING PAG-UUGALI SA NG LAHAT NG MGA KAWANI SA MAKATAONG PAGTUGON NG MGA MAY SAPAT NA KAKAYAHAN AT KAALAMAN.

PAGGAMIT NG MGA MAKATAONG PAMANTAYAN AT PRINSIPIO

- > Tinitiyak na ang mga hangarin, gawain at ugali ng mga kawani ay pinagtitiyab ang mga mahahalagang pambansa at pandaigdigang mga balangkas, pamantayan, prinsipyo at alituntunin na sinang-ayunan ng iyong organisasyon
- > Responsableng ginagamit ang kapangyarihan, sang-ayon sa mga prinsipyo at pamantayang pananagutan
- > Nagpapakita ng pagkaunawa sa sariling gampanin at sa gampanin ng kanyang organisasyon at ng iba pang nasa loob ng sistemang pantao
- > Nagpapakita ng pagkaunawa sa mga pamamaraan ng pagkakatuwangan

GUMAGAWA NG MGA PAGPAPASYA

- > Nagpapakita ng kakayahang magbago upang umakma sa mga kalagayan ng mabilis na pagbabago at may iba-ibang kontekstong pang-kultura, lakip ng pagsasaalang-alang sa mga taong naapektuhan ng krisis
- > Nagpapakita ng pagkaunawa kung kailan maaaring gumawa ng pagpapasya at kung kailan dapat ilahok ang iba
- > Isinasaalang-alang ang mas malawak na dulot ng mga pasya upang magkamit ng mga resulta
- > Pinagsasama ang pagpa-plano at pag-atang ng trabaho kapag gumagawa ng pagpapasya

- > Aktibong lumalahok sa mga istasyon upang magkaroon ng ugnayan at mag-ambag sa mabubuting gawi
- > Hinahamon ang mga pagpapasya at ugaling lumalabag sa *Codes of Conduct* ng International Red Cross at Red Crescent at ng mga NGO o mga indibidwal na ahensya

- > Kinikilala ang iba't ibang mga kahinaan at binabawasan ang mga ito sa pamamagitan ng pagtalima sa mga tuntuning pang-kaligtasan at pang-seguridad na itinakda ng organisasyon at inaakma ang mga ito sa kontekstong lokal
- > Ipinaglalaman ang kahalagahan ng kaligtasan at isinasaalang-alang ang kaligtasan ng mga kasamahan at miyembro ng grupo sa lahat ng oras

- > Pinananatili ang ugaling wasto at propesyonal sang-ayon sa mga kaukulang alituntuning pantao
- > Nagpapakita ng pansariling integridad sa pamamagitan ng responsable at patas na paggamit ng katayuan
- > Batid ang mga impluwensyang panloob at panlabas na nakakaapekto sa pagtupad sa tungkulin

- > Nagpapakita ng aktibong pakikinig upang himukin ang pagtutulungan sa grupo
 - > Positibong iniimpluwensyahan ang iba upang magkamit ng mga hangarin ng programa
- MAPANURING PAGHUSGA**
- > Pagsuri at akmaang pagtugon sa mga mapanghamong kalagayan sa panahong walang tiyak na patnubay
 - > Nagpapakita ng pagkukusa at nagmumungkahi ng mga malikhaing pagbabago at mga mas mabuting paraan ng pagtrabaho
 - > Nagpapakita ng kasigaisigan na magtamo ng mga resulta

MGA KARAGDAGANG UGALI PARA SA MGA TAGAPANGASIWA NG MAKATAONG KATUGUNAN, LAKIP NG KAKAYAHAN AT KAALAMAN

PAGKAUNAWA SA KONTEKSTONG PANTAO

- > Nag-aaral at nagsusuri ng mga mahahalagang suliranin sa kalagayang pantao at lumilikha ng mga gawain upang tugunan ang mga ito
- > Itinatatalaga ang organisasyon sa mga aspeto ng kasarian, pagkakaiba-iba at pagsasama-sama

PAGGAMIT NG MGA MAKATAONG PAMANTAYAN AT PRINSIPIO

- > Lumalahok sa pagbuo ng isang pang-samahang katugunang nakabase sa pagkaunawa ng mabisang konteksto
- > Iginagalang ang mga pandaigdigang batas pantao at mga kaukulang kasunduan
- > Aktibong lumalahok sa katuwangang pang-kapahamakan at pagdadamayang ng iba't ibang ahensya na nakabase sa isang malinaw na pagkaunawa ng pananaw at pangangasiwa ng iyong organisasyon
- > Itinataguyod at tinitiyak ang pagtalima sa mga makataong pamantayan at prinsipyo na siyang nakikita sa ugali ng mga kawani

PAGTITIYAK NG KALIDAD AT DULOT NG PROGRAMA

- > Nagtatakda ng mga pamantayan sa trabaho at sinusunod ang mga napagkasunduang hakbang ng paggawa
- > Nililina ang mga tungkulin at mga responsibilidad sa loob ng grupo upang malubos ang dulot nito
- > Kusang nakikipagtulungan sa mga kasapi upang maiwasan ang pag-ulit ng trabaho at upang malubos ang mga kayamanan

- > Palagiang nagbibigay ng reaksyon at impormasyon upang magkamit ng mga pinagbuting resulta
- > Itinatatalaga ang mga natutunang aral at ginagamit ang mga ito sa mga proyekto sa hinarap
- > Itinataguyod ang responsableng paggamit ng pinakabagong inobasyon at teknolohiya upang makapagbibigay ng mga resulta

NAGTRABAHONG MGA MAY PANANAGUTAN

- > Pinagtitiyab ang mga makabuluhang paraan kung saan maaaring lumahok ang mga taong naapektuhan ng krisis sa pagtugon at maibahagi ang kanilang mga inaasahan at alalahanin
- > Tinitiyak ang mahusay at may katapatang paggamit ng mga kayamanan sang-ayon sa mga pamamahalang panloob

PAKIKING AT PAGLIKHA NG MGA PAG-UUSAP

- > Tinitiyak na ang mga reaksyon mula sa mga taong naapektuhan ng krisis, mga katuwang at iba pang kasapi ay kasama sa pagpapalano, pagpapatupad at pag-aaral ng programa

PAGGAWA KASAMA ANG IBA

- > Nagpapatibay ng mga malilina na layunin kasama ang mga grupo at mga indibidwal
- > Sinusubaybayan ang pag-unlad ng trabaho at indibidwal na pagtupad sa tungkulin
- > Nagpapatibay ng mga napagkasunduang pamamaraan ng pagtrabaho mula sa malayo kasama ang mga katuwang at kawani
- > Nagtrabaho kasama ang grupo upang lumikha ng tiwala sa mga komunidad at mga stakeholder

- > Pinagyayaman ang mga kaugnayang nagtutulungan, tapat at may pananagutan sa mga katuwang upang gawing ganap at ipatupad ang mga kasunduan

- > Gumagamit ng mga negosasyon at kasanayan sa pagresolba ng alitan upang makamit ang mga positibong resulta.

PAGBAWAS SA PANGANIB PARA SA MGA TAONG NAAPEKTUHAN NG KRISIS, MGA KATUWANG AT KASAPI

- > Sumasailalim sa mga mabisang pagsusuri ng panganib kasama ang mga taong naapektuhan ng krisis at mga katuwang
- > Nagpapakita ng pagkaunawa ng mas malawak na pagtutulungang panseguridad ng UN at NGO at kung paanong ang iyong organisasyon ay makikilahok sa mga pamamaraanang ito
- > Inuuna at nagtatalaga ng mga kayamanan para sa kaligtasan at seguridad
- > Bumubuo ng mga planong para sa hindi inaasahang panahon at nagpapatupad ng responsableng stratehiya upang maalis sa sitwasyon

PANGANGASIWA NG PANSARILING KALIGTASAN AT SEGURIDAD

- > Sinusubaybayan ang mga panganib ng kaligtasan at tinitiyak na ang mga tuntunin ng organisasyon ay nauunawaan at palagiang sinusunod ng mga kawani
- > Gumagawa ng mga angkop na hakbang at nangunguna at sumusuporta sa mga miyembro ng grupo sa panahon ng krisis

PAG-AKMA AT PAG-AYON

- > Tinutulungan ang iba na kilalanin at pangasiwaan ang kani-kanilang sariling kapaguran sa pagbibigay halimbawa ng angkop na pansariling pangangalaga at pagsasaalang-alang ng mga trabaho
- > Itinataguyod ang kapakanan at ang isang kulturang "may tungkuling mangalaga"

PAGPAPANATILI NG PAGIGING PROPESYONAL

- > Nagtatakda ng mga makatotohanang tining na panahon at hangarin
- > Hinahayaan ang ibang gawin ang kani-kanilang mga tungkulin at responsibilidad
- > Sinusubaybayan ang mga pangako at gawain nang may katapatan
- > Naglalaan ng oras upang matuto mula sa karanasan at reaksyon at ginagamit ang mga natutunan sa mga bagong kalagayan

PANGHIHIKAYAT AT PAGIMPLUWENSYA SA IBA

- > Hinihimok ang iba sa pamamagitan ng malinaw na pagsasabi at pagpapakita ng mga pagpapahalaga, saligang layunin at prinsipyo na sumasailalim sa makataong gawain
 - > Nagbibigay ng palagian at tuloy-tuloy na impormal at pormal na reaksyon
 - > Kinikilala ang ambag ng iba
 - > Inaakma ang paraan ng pamumuno sa nakatakdang oras at sa pabagu-bagong kalagayan
- MAPANURING PAGHUSGA**
- > Nananatiling may malawak na pananaw ng pamamaraan na mayroong kamalayan sa mga detalye ng isang kalagayan
 - > Tiyak at inaakma ang mga plano nang mabilis upang tumugon sa nagsisimulang mga kalagayan at pabagu-bagong mga kapaligiran
 - > Isinasaalang-alang ang snapag-aralan at kalkuladong mga panganib upang mapabuti ang pagtupad sa tungkulin